

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequalis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema XCI.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

non alienus Hæc MEA SPES inquit reposita est in SIR & MEO. Hinc Paulus, Phil. 1. Cupio dissolui & cum Christo esse.

2. Admoniti etiam omnes sint, ut si Christum videre velint ad gaudium (nam videbunt & ii, qui pupugerunt eum, sed in iudicium) ut incipiant in hac vita Christum videre in verbo, & sacramentis fide applicatis, Luc. 13. Beati qui vident quæ vos videtis, Psalm. 34. Gustate & videre. quam suavis sit Dominus, Matt. 5. v. 8. Beati mundo corde, quoniam Deum videbunt, v. 9. Beati pacifici quia Filii Dei vocabuntur & nunc & semper. Ac tandem audient: Si quis mihi ministravit me sequatur, & ubi EGO SUM, IBI ERIT ET MINISTER MEVS: SI QUIS MIHI MINISTRAVERIT, HONORIFICABIT EVM PATER MEVS. QUOD FIAT IN VITA ÆTERNA, &c.

T H E M A X C I.

Hebr. 1. v. 10, vsque ad 13.

Et tu Domine initio fundasti terram, & opera manuum tuarum sunt cæli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes, & omnes ut vestimentum veterascunt.

Ac velut amictum circumuolues eos, & mutabuntur: tu autem idem es, & anni tui non deficiens.

D I S P O S I T I O.

Salomon, sapientiæ nomine celeberrimus, admonet nos, Memento creatoris tui, &c. Eccl. 12. v. 1.

Non autem possumus meminisse creatoris quin etiam animus simul creaturarum ab ipso creatore creatatum meminerit, quia aliunde nomen creatoris non habet, nisi à creaturis.

Optime igitur Epistola ad Hebræos in hoc textu & creato-

creatorem & creaturam coniungit, distinctione addita vtriusque à se inuicem.

Meliori itaque procedere ordine haud poterimus in enarrando hoc textu, nisi vt de singulis seorsum dicamus..

Et primo quidem de creatore ipso.

Deinde de creaturis cœli & terræ.

I. Scopum dum attendimus horum verborum, quæ transumpta & mutata sunt ex Psal 102. sub finem, Autor Epistolæ vult probare nomen aut titulum creatoris optimo iure CHRISTO Domini filio competere, eumque vere Deum esse, quia cœli sint opera manuum ipsius, ac terram fundarit.

II. Deinde dum dicit: Initio hoc factum esse, antequam vlla creatur fuerit, sicque initium temporis tum in momento creationis cœli & terræ factum esse. Sic alterum titulum CHRISTO vendicet, quod sit æternus quodque in æternum viuat. Hoc clarius in fine dicit: Tu idem es, videlicet qui ab æterno, & anni tui non deficient, id est in æternum permanebis. Vnde rursus Author vult diuinitatem CHRISTI asserere.

III. Idem vult vox DOMINI, quia sit creator cœli & fundator terræ, ideoque non esse Dominum terrenum, sed Dominum cœli ac terræ, quia cum Domino patre & Domino Spiritu sancto omnia in principio creauit, indeque non sit tantum DEVS, vt nonnulli loquuntur, nuncupatiuus; sed verus omnipotens, ac æternus DEVS, vnacum Patre & Spiritu sancto, quia sine ipso nihil nec in cœlo nec in terra sit factum. Hæc enus verba textus: Sequuntur Locri.

I. Discimus, quod non minus cognitio Filii Dei nobis necessaria sit quam Dei patris. In hoc siquidem est vita æterna, vt agnoscant te verum Deum, & quem misisti IESVM CHRISTVM, Joh. 17. v. 3.

II. Sed de creatione potissimum hic tractandum, quis creauerit cœlum? Quis fundauerit terram? Bilius

videlicet Dei vna cum Patre & Spiritu sancto, quem pro Domino huius totius vnice agnoscamus.

I. Para. 17. v. 26. Omnes Di pop. Idola: Dominus autē cœlos fecit, Job. 12. v. 9. Quis ignorat, quod omnia hæc manus Domini fecerit; Joh. 1. v. 3. Omnia per ipsum facta & sine ipso factum est nihil, quod factum est, Col. 1. v. 16. per illum [Christum] sunt omnia creata, quæ in cœlis sunt, & quæ in terris.

Nec discrepat hoc à Symbolo Apostolico: ubi credimus in Deum patrem omnipotentem creatorem cœli & terræ. Nam creatio illi ascribitur, quia pater fons & origo diuinitatis, à quo omnia creata sunt. Vnus Dominus Pater, Filius & Spiritus sanctus, non tres Domini. Ideo etiam de Patre, Filio, & Spiritu sancto, simul dicitur: Ps. 33. Verbo Domini cœli firmati sunt, & Spiritu oris eius omnis virtus eorum.

V S V S.

I. Refutari possunt non tantum Philosophi & Gentiles qui ab æterno existisse cœlum & terram voluerunt. Item qui illius nullum Dominum agnoscere voluerunt, sed ex temerario concursu atomorum confluisse statuerunt, destituti Scriptura sacra: sed & nostrates Stoici atq; Epicuræi, qui in corde suo sentiunt, hæc semper ab æterno ita existisse.

Nos potius hinc Domino nostro Christo laudem omnipotentis tribuamus, qui etiamnum nos sub cœlo & in terra potest tanquam Dominus noster sustentare, regere, & conseruare. Joh. 5. v. 17. Operatur pater meus, & ego operor, Act. 17. In ipso sumus, viuimus, & mouemur.

Reueremur etiam filiali timore hunc Dominum, ne nobis renunciet dominium in nos, tradatq; nos Satanæ destructori, &c.

Mal. 1. Si Dominus vester, &c. Psal. 67. v. 10. Et metuant eum &c.

Consolationem etiam in omnibus angustiis suggerit Dominium illud creatoris cœli & terræ.

Psal.

Psal. 121. Auxilium nostrum à Domino, qui fecit cœlum & terram.

Psal. 145. Spes eius in Domino Deo ipsius, qui fecit cœlum & terram.

Et si vero is Dominus cœli ac terræ non semper corporaliter nos conseruat, atramē ita seruat nos, vt ne quidem in morte ipsa pereamus. Diligentibus enim Deum ac Dominum hunc, omnia cooperantur in bonum, vita & mors, &c. Rom. 8. Siue viuamus, siue moriamur Domini sumus, Rom. 14. *Contra* à *Œois* contemptoribus Dei ac porcis Epicuri hoc incuit terrorem, quod Dominus cœli prospiciat de cœlo, Psal. 1. irideat eos, Psal. 2. quod aduersus stimulum calcitrare [A Cor. 9. v. 5.] nimis graue sit futurum ipsis.

Superiorem igitur se hunc Dominum agnoscant vel tandem in tempore gratiæ, antequam exardescat ira eius. Humilient se sub potenti manu Domini ad exemplum Nabuchodonosoris, Dan. 4. v. vlt. & laudem ac gloriam dent Domino Dominorum, ac dicant. Mihi autem adherere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam. Psal. 37. Nam omnes gradientes in superbia potest humiliare, Dan. 4. v. 34.

Pars II. De Creaturis cœli & terræ.

Cœlum & terram esse quidem opera manuum Domini asserit textus (non abique allegatione dicti euidentis, Psalm 102.)

Non autem talia opera, quæ nullam vnquam finem habitura sint, sed illa etiam tuo tempore esse peritura, vbi periodum suam a creatore desinunt tam & determinatam compleuerint. Adducit hanc a vestimentis; Sicut illa, vbi diu interuierunt hominis viui, tandem atteruntur & veterascunt: ita miranda hæc opera Domini, sicut amicum, qui in nihilum aliquid redigunt.

Respicit etiam a creationem primæuam, quod sicut cœli expansis sint quasi tentorium: ita dum ad interitum

¹ in fine mundi vergant, Dominus rursus illos sit conuoluerunt. Idque tam facile quam facile vexillifex expansum vexillum potest subito conuolueret.

Nos hinc discimus, cœlum & terram, prout non ab æterno extiterint, si nequaquam in æternum durare seu permanere posse.

Luc. 21. Cœlum & terra transibunt.

1. Cor. 20. *quæque* huius mundi præterit.

1. Joh. 2. v. 17. Mundus transit & cupiditas eius.

2. Pet. 3. Cœli qui nunc sunt, & terra referuantur igni in diem iudicii & perditionis impiorum.

Ibidem. Veniet dies Domini, quo cœli instar procellæ transibunt, elementa vero æstuantia soluentur: Et terra, & quæ in ea sunt opera exurentur. Vide plura eo loci de interitu mundi.

Idem seniores Echnici ex lumine naturæ perspicere potuisse videntur, dicentes: Cum mundus aliunde pendeat, nec ex se causam existentiae habeat, ideoque non existere necessario sed contingenter, hoc est, posse aliquando esse, aut non esse.

Idipsum experientia testatur, omnia vergere ad interitum, quocumque oculos defigamus, siue in cœlum spectabile siue in terram & terræ nascencia.

Vir quidam doctus nostro seculo in hanc sententiam scripsit: Cœlum ac firmamentum subsedit post Peolomæi tempora, & aliquot milliaribus terra propius accessit. Cuius rei quidam hanc afferunt rationem: vt pomum recens & succulentum maius in circumferentia occupat spatium, quando vero vicium & marcidum redditur, occupat minus: Ita cœlum quidem primitus vigore primæuo præditum maius descripsit & occupauit spatium, iam vero marcescens ac velut vestimentum veterascens corrugatur, partim, vt Sol, cuius calorem etiam paulatim languescere sentimus, terræ iam vt culæ, effære ac instar anus frigidæ, calorem fortiorem ac proprios radios immittere possit, partim vt ruinam & interitum miniretur. Hæc ille.

THEMA XCI. EX NOVO TEST. 707

In terra nascentibus, effectus terræ non amplius est, ut fuit seculis superioribus. Tempestates horribiliores & crebriores ingruunt.

Tempora mutantur, & nos mutamur in illis.

Sol non amplius tam tlate lūcet, ut antea, ob peccata nostra multiplicia. Breuiter, Rom. 8. v. 19. Omnis creatura solui & vanitate & corruptionis seruitute liberari cupit. Experimnt in nobis ipsis nostra corpora esse multo languidiora, quā superioribus gradibus veteranorum fuerint. Breuiore esse ætatis homines, ac vix centesimum attingere annū octogefimum nostro seculo constat.

Vvs. Admonemur igitur, ut non mundi illecebris inescemur: Lubricitati & mutabilitati eius non innitramur ementes simus quasi non possidentes, ut Paulus iubet, & vxores habentes sint quasi non habentes, 1. Corint. 7.

1. Ioh. 2. Non diligamus Mundum, nec quæ in Mundo sunt. Nec etiam, Rom. 12. conformemur huic Mundo. Sumus quidem in Mundo sed videamus, ne nos capiat Mundus. De Mundo namque nos selegit Christus, Ioh. 17. nec collocatit Mundū, ac si vellet nos in perpetuum hoc ergastulum detrudere, sed vbi terminum vite definitū ac præscriptum absoluerimus, tunc nos ex hac valle lachrymarum, ex Mundo hoc immundo, in quo extortes patria nostra fuimus ad tempus, ad se, tempore restitutionis in patriam veram cœlestem, vbi nostrum *πολιτευμα*, per Angelos, deduci curabit.

Quod faxit primò quoque tempore Deus vnus ac trinus, laudandus in sempiterna secula, Amen.

F I N I S.

THEMA XCII.

Heb. 9. v. 27. & 28.

Sicut statutum est hominibus, ut semel moriantur, post hoc autem iudicium: ita & Christus semel oblatus

17 2

78